३ शिर्डी संस्थान कमेटीमध्यें एकूण १५ पंधरा सभासदांचा समावेश असावा:-त्यांमध्यें ट्रस्टी,चेअरमन, (१) खजीनदार (१) सेक्रेटरी, (१) मदतनीस खजीनदार आणि एक मदतनीस सेक्रेटरी, इतके असावेत. यांची नांवें येणेंप्रमाणें.

कमेटी चेअरमन

ह. भ. प. गणेश दत्तात्रय सहस्त्रबुद्धे ऊर्फ दासगणू

खजीनदार.

मि० गोविंद रघुनाथ दाभोळकर

रिटायर्ड मामलेदार आणि रेसिडेंट फ० क्लास माजिस्ट्रेट बांद्रा.

मदत खजीनदार.

मि० यशवंत जनार्दन गाळवणकर बी. ए.

न्यायखातें सेक्रेटारीयेट मुंबई.

सेक्रेटरी.

मि० हरी सिताराम दीक्षित

रिटायर्ड सॉलीसिटर आणि हायकोर्ट वकील.

मदत सेक्रेटरी.

रामचंद्र दादा कोते पाटील शिर्डी येथील जमिनदार.[1]

सभासद.

मि० कृष्णराव नारायण पारूळकर. आनररी म्या. हर्डा सी. पी.

मि० गणेश दामोदर केळकर

रिटायर्ड सरकारी नोकर; हल्ली राहणार शिर्डी.

मि० अमीईदास बी० मेहता

प्रोप्रायटर ब्रिटिश फोटो एनलार्जींग कंपनी काळबादेवी मुंबई.

मि० माधवराव बळवंत देशपांडे जमीनदार राहणार शिर्डी.

---

१ हे इसम हल्ली मयत असून यांचे जागीं रा. रा. सखाराम बळवंत धुमाळ वकील नाशिक यांना नेमण्यांत आलें आहे.

मि० रघुवीर भास्कर पुरंदरे कारकून लोको डिपार्टमेंट जी०आय० पी० रेल्वे कंपनी मुंबई.

४ हे ट्रस्टी कायमचे काम करणारे राहतील या ट्रस्टीखेरीज वरील मंडळीनीं ३ वर्षेपर्यंत कामें करावीत. त्यानंतर ट्रस्टीखेरीजकरून बाकीचे सर्व अधिकारी भक्तमंडळीनीं यापुढें निर्दिष्ट केलेल्या पद्धतीनें होतां होईल तितके लवकर भक्तमंडळ तयार करून त्यांतून निवडून घ्यावेत.

५ जे लोक भक्तमंडळांचे सभासद होण्याबद्दल अर्ज करतील व संस्थानचे खर्चाकरितां निदान वर्षाला पांच रुपये वर्गणी देण्यास कबूल होतील अशाच लोकांचा श्रीसाईबाबांचे देवळाचे भक्तमंडळांत समावेश होईल. कमेटीनें कांहीं विशेष लेखी कारणें नमूद केल्यास एकाद्याकडून वरीलप्रमाणें वर्गणी न घेतां अगर वर लिहिल्याप्रमाणें त्याचा अर्ज नसतां त्याजला सदरचे भक्तमंडळांपैकीं एक ऑनररी सभासद नेमण्याचा अधिकार आहे.

६ भक्तमंडळांच्या सभेंत कमींतकमी १० जणांची संख्या असावी, आणि शिर्डी संस्थान कमेटीचे सभेंत ५ जणांची संख्या असावी:—

७ शिर्डी संस्थानचे कमेटींत (जिला यापुढें थोडक्यांत म्हणजे कमेटी असें म्हटलें आहे.) मृत्युमुळें राजीनाम्यामुळें अगर अन्य कारणामुळें रिकामी जागा झाल्यास ती कमेटीनें भरावी.

८ जिला यापुढें मंडळ म्हटलें आहे. त्या कमेटीची मुख्य कामें खालीलप्रमाणें आहेत.

(A) भक्तमंडळाच्या वेळोवेळीच्या सूचनेप्रमाणें हल्लीं चालू असल्याप्रमाणें संस्थानची व्यवस्था ठेवणें.

(B) संस्थानची सर्व स्थावर व जंगम (रोकड दस्तऐवज वगैरे) सुरक्षीत ठेवणें. देणग्या वर्गणी गोळा करणें. भाडें व देणें घेणें, व इतर उत्पन्नाची वसुली करणें व संस्थानचे लोकांचा पगार देणें. व इतर खर्च करणें.

(C) संस्थानांत आलेल्या सर्व वस्तू व रकमासंबंधीं योग्य व खरा जमाखर्चाचा हिशेब ठेवणें, व हिशेब तपासणी करणें. वार्षिक जमाखर्चाचा

तक्ता तयार करणें व तो भक्त मंडळापुढें वार्षीक सभेचेवेळीं ठेवून त्याची नक्कल मे० डि० जज्यसाहेब नगर यांजकडेस पाठविणें.

(D) संस्थानसंबंधी यात्रा व उत्सव भरविणें, पुराणीक, हरिदास, भजनी लोक, गायन करणारे, व भिक्षुक, यांची योग्य संभावना करणें.

(E) संस्थानची शिल्लक जमिनी अगर इंडियन ट्रस्ट ॲाक्ट क० २० अन्वयें ज्या ठेवी असतील त्या योग्य तऱ्हेनें व्याजीं लावणें.

(F) संस्थानची स्थावर जंगम मिळकत नीट आहे तशी ठेवणें.

९ कमेटीला डी० जज्ज साहेब बहादूर यांचे परवानगी शिवाय संस्थेची जवाहिराची अगर स्थावर मिळकतीची गैर विल्हेवाट करण्यास गहाण ठेवण्यास अगर त्यावर बोजा उत्पन्न करण्यास अधिकार नाहीं. तथापी संस्थेची एकादी जंगम मिळकत विकण्यास अगर ज्या जिनसा निरुपयोगी अगर विकतां येत नाहींत अशा असतील त्यांचा नाश करण्याचा अधिकार कमेटीस आहे. संस्थेची स्थावर मिळकत भाड्यानें देण्यास ३ वर्षापेक्षां ज्यास्त नाहीं, अशा मुदतीनें व योग्य त्या भाड्याबद्दल करारानें देण्यास अधिकार कमेटीस आहे.

१० कमेटीनें खालील बाबतींत स्कीमला धरून नवीन नियम होता होईल तितके लवकर करावे.

(अ) भक्तमंडळ स्थापन करण्याकरितां.

(ब) भक्त मंडळांची सभा भरविण्याकरितां आणि कमेटीची सभा भरविण्याकरितां.

(क) कमेटीचें अंतर्व्यवस्थेचे बाबींत व लोकल सब् कमेटी स्थापन करण्यास.

(ड) संस्थेची सर्व कामाची व्यवस्था करण्याकरितां.

११ कमेटीस जरूर लागल्यास आणि इष्ट दिसेल्यास कोर्टाकडून सल्ला विचारणें झाल्यास त्या कोर्टाकडे अर्ज करण्यास मोकळीक कमेटीस आहे.

भगवद्भक्तिपरायण श्री० उद्धवेशबुवा डहाणूकर यांचे आर्यासप्तक:-- यांतील प्रत्येक आर्येच्या आद्याक्षरांनीं 'श्रीसाईनाथ बाबा' हें गोड नाव साधलें आहे:--

॥ श्री साईनाथबाबा ॥

आर्यासप्तक

श्री गुरुराया ताता, सांभाळी शामदास[1] हा तनय ॥
त्वत्पदिं ठेवुनि माथा, प्रार्थितसे प्राप्त हो मला विनय ॥ १ ॥
सांडून लोभमोहा, लावियलें सत्पथास बा जन जे ॥
बाळा, गोविंद[2], हरी, बापू, श्रीकाशिनाथ तुजशि भजे ॥ २ ॥
ईशा तव लीलेला, वर्णाया भक्तिपंथ गणु लागे ॥
नच पूर्तता तयाला वर्णन करण्यास तोहि बा भागे ॥ ३ ॥
नाना मार्गें जातां, दावियलें रूप विविध जातीचे ॥
पटलें ज्यांना नच त्यां, बोधियलें सत्स्वरूप मग साचें ॥ ४ ॥
थट्टेनें, सत्यानें नाम तुझें नित्य घेति जे वदनीं ॥ ५ ॥
बालकरामा धामा, हिंडविलें सत्य-देव, बघण्याला ॥
फिरफिरुनि श्रांत झाला, आला परतून शिर्डि ग्रामाला ॥ ७ ॥
बा-बा[11] अगाध लीला, वर्णायाउ ध्वदेश[12]. बा थकला ॥
तन, मन, तुझेंचि धन हें, सर्व परीनें तुलाच हा विकला ॥ ८ ॥
ऋषिसंख्या-या-आर्या[13] आर्यांचे चरण-कमलिं अर्पितसे ॥
अल्पारंभ असे हा, यति, मात्रा, वृत्त बोध मजशि नसे ॥ ९ ॥
श्रीसाईनाथ चरणीं, अल्पहि करणी करीतसे हजर ॥
सर्वत्र दोष-त्यागुनि, बुध-जनिं धावीच इजकडे नजर ॥ १० ॥

---

१ हेबुवा इ. स. १९०६ सालीं शिर्डीस गेल्यावेळी श्रीसद्गुरूनीं त्यांना शामदास म्हणून हाक मारली व पुढेंही याच नांवानें ते त्यांस संबोधीत. २ कै. वा. रा. रा. बाळा साहेब भाटे व बाळा साहेब देव मामलेदार हल्लीं वस्ती ठाणें. ३ अण्णासाहेब दाभोळकर. ४ काकासाहेब दीक्षित. ५ कै. श्री. बापुसाहेब-बुटी. ६ श्री. उपासनी महाराज. ७ श्री दास गणू महाराज. ८ नानासाहेब निमोणकर नानासाहेब डेंगळे नानासाहेब चांदोरकर, नानाबुवा. ९ कै. वा. रा. रा. बालकराम. १० शिर्डी. ११ बूडे बाबा किंवा फकीर बाबा. १२ सप्तकाचें कर्त्याचें नांव. १३ ऋषींची संख्या ७ आणि श्रीसाईनाथ बाबाही अक्षरेंही ७

रा. रा. विनायक विष्णु साठे यांच्या खालील कविता श्री साई स्वरूप वर्णन पर असून उत्तेजनार्ह आहेत हें जाणून त्यांस या मासिकांत स्थळ देण्यांत येत आहे.

(शालिनी)

आहे योगी शीरडी ग्रामवासी ।
साईबाबा ज्ञानवैराग्य राशी ॥
साक्षित्वानें लक्षितांनां निवृत्ति ।
आनंदानें आदरी जो प्रवृत्ति ॥ १ ॥

(उपेन्द्रवज्रा)

असो प्रवृत्ती अथवा निवृत्ती ।
उदास राहे; धरि मौनवृत्ति ॥
समान पाहे उभयांस योगी ।
निजात्मतेचा परिमोद भोगी ॥ २ ॥

(इन्द्रवज्रा)

भेदीं असावें अथवा अभेदीं ।
तो नित्य योधा कधिही न भेदी ॥
विश्वांत जो एकच तत्व पाहे ।
त्याचा समाधी सहजींच आहे ॥ ३ ॥

लीला जयाच्या उपदेश देती ।
धीमंत भावें स्वमनांत घेती ।
वाणीस कोणी म्हणती अभद्र ।
सूज्ञांस देते परि पूर्ण भद्र ॥ ४ ॥

(उपेन्द्रवज्रा)

उदास चित्तें व्यवहार सर्व ।
करोनि खंडी कळतांच, गर्व ॥
असे उदारा अति तीव्रबुद्धी ।
उदी जयाची करि देहशुद्धि ॥ ५ ॥

सूज्ञांस लाभे स्थिरता मनाची ।
भीती न साची लवही जनाची ॥
ज्याचे मनीं भाव जसा असेल ।
साईमध्ये तोच तया दिसेल ॥ ६ ॥

साई न दुःखा अथवा सुखाला।
देई, न आदर्श जसा मुखाला॥
सौंदर्य किंवा अतिहीन मुद्रा।
चंद्रोदयें ये भरती समुद्रा॥ ७॥

(वसंततिलका)

वाणींतुनी स्रवतसे सहजीं प्रबोध।
लागे विचार करितां हृदयांत शोध॥
मी कोण! हें जग कसें उदयास येतें।
राहे कुठें स्थिर! कसें विलयास जातें॥ ८॥
होसी सुकाव्यरसदायक साईराया।
नाहीं कधींच शिवली तुज मोहमाया॥
पीयूष-सागर असे उघडा जनांला।
अत्यल्पबिंदु न मिळे कुटिला मनाला॥ ९॥

(मन्दाक्रांता)

जेथें तेथें दिससि मजला सद्गुरो सिद्धसांई।
नाहीं नाहीं तुजविण दुजी दृश्य भावास आई।
अंबे घेई पदरिं तव हा बाळ लावी स्तनाला॥
स्वानंदाचें मधुर पय दे, शांतवी ताप-जाला॥ १०॥

इ० स० १९२१ च्या पौर्णिमेच्या दिवशीं समाधी समोर म्हटल्या गेलेल्या श्री साई-चरणांकित श्रीमती हिराबाई गायकवाड यांची सुरस-पद्यें.

"पद." (दाखवी तव दिव्यपाय या. चालीवर).

साई साई योगीराज। धांव पाव मातें॥ धृ॥ ०॥
रंकहीन दासी तुझी। ध्याई त्वत्पदातें॥ १॥
अंत किती पाहासी बा। वारी आपदातें॥
अजामील पिंगलेसी। तारियेलें नाथें॥ २॥
भंगवेन काय अहा। मदिय अघ नगातें॥
देव गुरु साई दत्त। देई दर्शनातें॥ ३॥
स्फूर्ती आणि प्रेम देई। तव कीर्तनातें॥
साई सुता आर्जविही। त्यजुनी जनातें॥ ४॥

अभंग.

परब्रह्म रूपी पिता रामचंद्र । लक्ष्मी मम माता वंदूनियां ॥
तैसा श्री सद्गुरू साई योगीराज । वंदूं परात्पर प्रेमभावें ॥
आता गुरुराया परिसा विज्ञापना । देई दानदीना उदारत्वें ॥
वैराग्यतें भक्ति आणि ज्ञान युक्त । देई कृपावंत होऊनीयां ॥
आणीक नलगे तुझियावांचून । पतित मी हीन हेंची मागें ॥
ध्रुवा अढळपद दिसतसे लोकां । सदेही तो तूका स्वीकारीला ॥
मज अनाथाचा स्वीकार करीतां । लाजसी कां चित्ता साईनाथा ॥
समर्थाच्या दासीं कोणी कडे जावें । कोणासीं विनवावें साईताता ॥
नाहीं तुजवीण मज कोणवाली । ब्रीद तें सांभाळी गुरूराया ॥
वेद शास्त्रें सर्व तूज वाखाणीती । कनवाळू माऊली तूंची एक ॥
तूंची एक माझा जिवाचा निवास । नाहीं वसवस संसाराची ॥
दीनदासी हीरा तुझीच आश्रीत । दिसेल उचीत तेंची करी ॥
पवित्र तो दीन गुरुपौर्णिमेचा । तळमळ जीवा बहू झाली ॥
अमूर्त ते मूर्त दिसेल नयनीं । म्हणुनियां केली कालावीसी ॥
परंतु समर्थें आणिला नाहीं योग । दुर्धर तो भोग ज्वर आला ॥
अनंताचे हेत अनंतची जाणें । इतर तें नेणे लीला त्यांची ॥

पद- (मूर्तिमंत भीति उभी या. चालीवर)

संत साई नाममुखीं, प्रेमभरें गाइसा ॥ उत्कंठित व्हा तुम्हीं । मग उशीर कायसा ॥ नाम तें करील चित्त । शुद्ध जेवि आरसा ॥ कृपासिंधु दीन बंधु तुजदिसेल राजसा ॥ रोमगुढी उभारती । हर्षमान कृपणसा ॥ १ ॥ संतसाई ॥

ब्रम्हानंदीं चित्त हारपे । प्रपंच होय असारसा ॥ त्याचा सोचीं -श्रोत्र वदन । ऐकवील श्रुतिरसा ॥ कर्मातीत व्हाल क्षणीं । मुक्तभाव नाहीसा ॥ सद्गुरुचि ऐसी कृपा । ध्याता ध्येय समरसा ॥ मूढ हिरा नाम-रूप । मिथ्या भास मृगाबुसा ॥ संतसाई ॥

॥ ॐ ॥

सौमित्रविरचित

श्रीसाईनाथस्तोत्रम्.

शिखरिणी वृत्त.

अगा साईनाथा, मजवरि कृपापूर्ण दिससी ।
विलोकोनी मातें पदनत, कदापी न रुससी ॥
जगत्कल्याणार्थी धरिसि अवतारा महिवरी ।
जसा गीतेमध्यें प्रकटुनि नटे यादव हरि ॥ १ ॥

श्रुतिस्मृत्यादींच्या स्वरुपि अवतारा धरुनिया ।
विवस्वच्चंद्रांला करिसि तव साक्षीस बसण्या ॥
जयाच्या पादांना नमन करितां सिध्दि मिळते ।
नमूं त्या साईनां, यदिय स्मरणें दुःख पळतें ॥ २ ॥

स्थिरैश्वर्या वाणी खचुनि भरली ज्या हृदिं मुदें ।
तयाला पाहोनी द्रिपलि लपलीं गर्व-कुमुदें ॥
असा बोधात्मा तो श्रुतिस्मृति जयामाजि दिसती ।
नमूं त्या साईनां, गुरुगुरु जया सर्व म्हणती ॥ ३ ॥

करी साक्षात्कारें विमलतर ब्रम्हांड भरलें ।
चिदाभासें दावी कणकणिंहि प्रत्यक्षपण तें ॥
पहा जो वच्यावत् चर अचर सृष्टींत विलसे ।
नमूं त्या साईनां, सुधि वदति ज्यांना नर असें ॥ ४ ॥

अहा जीवात्मा तो कथिति नरसंज्ञात्मक असा ।
जयाला राहे तो सतत धरुनी आश्रयि तसा ॥

तयाला संबोधी अखिल जन नारायण असें ।
नमूं त्या साई, जो उघडचि नराकारण वसे ॥ ५ ॥
जयाच्या कार्यी तें जननि परमात्मा स्फुट रवें ।
धरी अंगीं भारी पृथकपण श्रेष्ठत्व बरवें ॥
सदा भासे सच्चिन्मुदस्वरूप साकारचि कसा ।
नमूं त्या साई, जो परम करुणात्मा शिव तसा ॥ ६ ॥
अशा त्या आत्म्याच्या त्रिगुणयुत निर्दिष्ट उपरी ।
यथार्थ ज्ञानातें करुनि मन संतुष्टचि करी ॥
जयाला मादात्मा-स्वकिय-हृदया जाणुनि धरी ।
नमूं त्या साईनां, सुखकर जयाचीच नगरी ॥ ७ ॥
जगत्राता ऐसा परमकरुणायुक्त सजला ।
ममात्म्याचे ठायीं स्फुरण करण्या स्पष्ट नटला ॥
म्हणूनी मद्वाणी तदिय भजनीं पूर्ण भरली ।
नमूं त्या साईनां, कृति यदिय साह्येंच तरली ॥ ८ ॥
विधी जो विष्णू जो शिव त्रिगुणरूपात्मक असा ।
बिडौजस वायू कीं शशिरविबृहद्भानुहविसा ॥
ममात्मा सर्वात्मा स्थिरचर यदाकार सगळें ।
नमूं त्या साईनां, हृदयज अहंभाव वितळे ॥ ९ ॥
खरा ज्ञानानंदीं वळुनि वसुधा सर्व बघतो ।
भजे जो जैसा त्या समचि अवना साच करितो ॥
महा मोक्षार्थीतें पदरिं पडण्या सिद्ध बनुनी ।
नमूं त्या साईनां, अढळ मन रूपांत भरूनी ॥ १० ॥
जलासंगें अश्मासम सुवचनातें जगतिं या ।
त्रयी रत्नांची ही निपजवि अशा जाण हृदया ॥
नका मोक्षा पावूं उपलज मणीतें वघुनियां ।
नमूं त्या साईनां, सुखद परमानंद वनुया ॥ ११ ॥

वरील स्तोत्र इ. स. १९१७ मध्यें रा. रा. मामासाहेब खाजगीवाले यानीं छापून प्रसिद्ध केलें होतें.

आरती.

(चाल-आरती भुवनसुंदराची०)

वर्णितां थकलि वाणिदेवी । स्वरूपा अशा वर्णू केवी ॥ ध्रु०॥
उत्सव थोर मनीं झाला । जैसा भाव वघुनि वाला ॥
सुमाला देहवृक्ष आला । अर्पितों भक्तिच्या था फुला ॥
चाल ॥ साईनाथा;, तव रे बोध । त्यानें शोधित केला क्रोध ॥
तैसा षड्रिपुंचाही शोध ॥ होऊनि, मनि नच येइ विरोध ॥
चाल ॥ तव ते पाय । हीच मम माय । तरुनि मज नेय ॥
म्हणूनि मी गाय । कीर्ति बरवी । सौमित्रनुती आयकावी ॥ ध्रु० ॥

श्रीसाईमहाराजांची दुसरी पुण्यतिथि आश्विन शुद्ध १० शके १८४२ शुक्रवार ता० २२ आक्टोबर सन १९२० रोजीं श्रीसमाधीसमोर म्हणण्यांत आलेलीं पद्यें:—

अभंग.

नाहीं कुठें गेला, हृदयीं वसला । वाटतें मजला बाबा साई ॥ १॥
जागृत ठेवितो मज ठायीं ठायीं । अनेक उपायीं गुरु माझा ॥ २ ॥
दीनाचा दयाळु ऐसा नाहीं कोणी । तनु झिजवोनी गुरु झाला ॥ ३ ॥
आतां नाहीं भय उरलें या जीवा । दासींचा विसावा सद्गुरु तो ॥ ४ ॥

२.

सत्य सद्धर्माचें लक्षण सांगतो । शब्द ऐकवितो सिद्धांचें ते ॥ १ ॥
मनाचा निग्रह पर-उपकार । निर्मळ अंतर असों द्यावें ॥ २ ॥
शास्त्रज्ञानविद्या अभ्यासें साधावी । संगति धरावी सज्जनाची ॥ ३ ॥
इंद्रियनिग्रह धर्मक्षमाशांति । जेणें आत्मोन्नति घडतसे ॥ ४ ॥
दास म्हणे येणें जन्माचें सार्थक । करूंया भाविक तुम्ही आम्ही ॥ ५ ॥

आर्या

जो नर मानवदेहीं स्मरण करी नित्य गुरुपदाब्जाचें ।
दैव सहाय तयाला, पुण्य खरें तें अनंत जन्मींचें ॥ १ ॥
सद्गुरुसद्बोधाचें चिंतन मनिं जो पुनःपुन्हा करितो ।
त्यातें भवतरणाला साधन गुरु तो स्वयेंचि दाखवितो ॥ २ ॥

ध्यान भजन पूजन हीं सर्वांचि कीं श्रेष्ठ साधनें पाहीं ।
यांतुनि अवलंबावा मार्ग कवण हें अम्हीं कळत नाहीं ॥ ३ ॥
म्हणुनी मार्गनिदर्शक सद्गुरुचरणीं त्वरें शरण जावें ।
गुरुनें जो दाखविला त्या मार्गा अनुसरून चालावें ॥ ४ ॥

श्लोक (शा. वि.)

संसारीं दृढ निश्चया न ढळुं दे त्याचीच ख्याती खरी ।
सप्रेमें भजतां विवेक पदरीं बांधील तो श्रीहरी ॥
सन्मार्गीं वळवो कुमार्ग टळवो साई स्वताच्या करीं ।
नाथाचीच कृपा निरंतर असो तुम्हां सुभक्तांवरी ॥ १ ॥

श्रीसाईबाबा महाराजकी जय

* दास दासी.

॥ श्रीसद्गुरु साईनाथार्पणमस्तु ॥

---

* कळविण्यास वाइट वाटतें कीं, यांपैकीं दास म्हणजे रा. रा. रघुनाथराव विठ्ठल तेंडुलकर यांस इ० स० १९२२ सालीं देवाज्ञा झाली.

यांच्या भक्तिपरिप्लुत व गोड वाणीचा अनुभव घेऊं इच्छिणाऱ्यांसाठीं आपली आठवण म्हणून त्यांनीं स्वयंस्फूर्तीनें गाइलेलीं शेंकडो मधूर पदें आपल्या भजन मालेंत ठेवून ते गेले आहेत "मरावें परी कीर्तिरूपें उरावें"

रामदास

॥ दासगणूकृत गुरुपाठाचे अभंगांतील उतारा.

जयाचीं तीं रूपें सगुण निर्गुण ॥ ऐसा नारायण वंदूं आधीं ॥
सगूण सेवितां निर्गूण ये हातीं ॥ निर्गुणाची प्राप्ती आरंभीं ना ॥
आधिं मूल काढी क, ख, बाराखडी ॥ मग शब्द जोडी झाल्या ज्ञान ॥
गणू म्हणे तैसी सगुणोपासना ॥ बाराखडी जाणा अध्यात्माची ॥ १ ॥

ती ही बाराखडी शिकवी जो गुरू ॥ भवाब्धीचें तारूं तोच जाणा ॥
गुरुसेवा हीच प्रथम पायरी ॥ असे टिकण्या भारी अवघड ॥
सद्गुरूरायाची कृपा संपादीतां ॥ सेवेची पूर्तता सहज होई ॥
गणु ह्मणे केल्या प्रसन्न सविता ॥ प्रभेची न्यूनता केंवि पडे ॥ २ ॥

सद्गुरूची सेवा बहूतांनीं केली ॥ ऐसी साक्ष दिधली पुराणांनीं ॥
पूर्णब्रह्म-राम जानकीचा कान्त ॥ झाला शरणागत वसिष्ठांसी ॥
निष्ठावंत भाव हींच देतो फळ ॥ अभक्तिचा मळ निमालीया ॥
चहाड दुतोंडया ऐसा नारद-मुनी ॥ परि झाला तरणी प्रल्हादातें ॥
गोपिचंदें गुरू लिदीसी गाढीला ॥ पुढें तोचि झाला वंद्य त्यातें ॥
गणु म्हणे सोनें चढे मोला अंगें ॥ कसोटीच्या संगें जगामाजीं ॥ ३ ॥

क्षमा, शांती, दया असे जया ठायीं ॥ तैसें ज्ञान पाही संपूर्ण तें ॥
जयाचिये शिरीं ईश्वराचा हात ॥ तोच सद्गुरू नाथ करावा हो ॥
बाहेरील सोंगा भुलुं नका कदा ॥ पतंगातें दगा दीपापाशीं ॥
गणु ह्मणे हंस पाण्यातें टाकूनी ॥ घेतसे शोधोनी जैसें दूध ॥ ४ ॥

हिरे आणि गारा एक्याच खाणींत ॥ तैसे बद्ध मुक्त जगामाजी ॥
पारखी तो येतां हिरा घे वेंचोनि ॥ कुक्कूट पायांनीं कालवी तो ॥

मुमुक्षु पारखी चार्वाक कोंवडा ॥ कुक्कुटा उकिरडा गोड वाटे ॥
गणु ह्मणे जो कां असे भाग्यवंत ॥ तयाचाच हेत गुरुपायीं ॥ ५ ॥

क्षमा शांतीयुक्त भवाब्धीचें जहाज ॥ ऐसा सद्गुरुराज शिर्डीमाजीं ॥
नामाभिधा ज्याची शोभे बाबासाई ॥ अनाथांची माई तीच जाणा ॥
अनाथ सनाथ हा भेद जेथें ॥ सूर्य प्रकाशातें निवड कैंची ॥
माझा गुरुराज जान्हवीचें जळ ॥ गणु अर्पी भाळ तयापायीं ॥ ६ ॥

अंगकांठी उंच केलीसे धारण ॥ कळवावया खूण भक्तजनां ॥
उच्चज्ञान जें कां अध्यात्म साजीरें ॥ तेंचि सेवा सारें कल्याणार्थ ॥
परि नका सोडूं ठेंगणी लीनता ॥ न ये थोर होतां वाल्याबीण ॥
गणु ह्मणे वर्ण तांबूस सांवळा ॥ सद्गुरूची लीळा अगाधची ॥ ७ ॥

सद्गुरूरायानें जला तेल केलें ॥ दीप उजळीले लक्षावधी ॥
ठेउनियां दीप उशा पायथ्यांसीं ॥ पहुडे फळीसी गुरूमूर्ती ॥
त्यांच्या त्या कृतीचा हाच आहे अर्थ ॥ कदा अंधारांत निजूं नये ॥
गणु ह्मणे माया दुर्धर अंधार ॥ ज्ञानदीप थोर ह्मणुनी लावा ॥ ८ ॥

शिवविष्णू ब्रह्मरूप बाबासाई ॥ भाव दूजा कांहीं मानूं नका ॥
सद्गुरुरायाच्या पायाची जी धुळ ॥ तेंच गंगाजळ शुद्ध माना ॥
अमृता आगळीं मुखीचीं वचनें ॥ तींच माना मनें गीता जेवीं ॥
गणु ह्मणे बाबा वसंत सोज्वळ ॥ भक्तांनो कोकीळ [illegible] तुह्मी ॥ ९ ॥

परमार्थाची आस ज्यास मनापून ॥ त्यानें हे चरण [illegible] आधीं ॥
ऐहिक सुखासी देवोनियां फांटा ॥ भक्तीच्या वाटा धुंडाळाव्या ॥
द्वेषाचे सराटे फेकूनीयां द्यावे ॥ साईमय पाहावें जगालागीं ॥
गणु ह्मणे तरी तुह्मीं त्यांचे भक्त ॥ शोभाल जगांत सज्जनांनो ॥ १० ॥

शिर्डीक्षेत्र नोहे पर्चवा बाजार ॥ तेथें दुकानदार परमार्थाचा ॥
ऐहिक सुखाची खेळणीं बाहूल्या ॥ समूळ फेंकिल्या गुरूरायें ॥
कां कीं तयामाजीं किमपि ना अर्थ ॥ फसतील व्यर्थ पोरें माझीं ॥
गणु ह्मणे पोर पर्चव्यासी जातें ॥ किरकिरेंच घेतें आवडीनें ॥ ११ ॥

कर्म भक्ती ज्ञान बाजारीं या माल ॥ मनीं जो वाटेल तोचि घ्यावा ॥
तिघांची किंमत एक आहे जाणा ॥ फळहि तिघांना एकची हो ॥
भावरूपि द्रव्य पाहिजे तयासीं ॥ साईसद्गुरूसी दूजें न लागे ॥
गणु ह्मणे भाव नाणें जयापासीं ॥ त्यानें बाजारासी येथें जावें ॥ १२ ॥

फळ तें पाथेय घ्यावें फराळाशीं ॥ मग पंढरीसी जावें सूखें ॥
बावाजीनें कृपा तुकोबासी केली ॥ तयांच फळली पंढरी त्या ॥
थापटणें गोऱ्यानें मारूनि नाम्याला ॥ कच्चा ठरविला देवापुढें ॥
गणु ह्मणे मग खेचर माऊली ॥ नाम्यानें वंदीली कल्याणार्थ ॥ १३ ॥

निवृत्ती ज्ञानेश ईश्वरी अवतार ॥ परी गुरूवर गहिनी केला ॥
गुरूकृपेवीण एकालाही जनीं ॥ विठू चक्रपाणी भेटला ना ॥
पंढरीरायाची मनि असल्या आस ॥ सद्गुरूची कांस दृढ धरा ॥
गणु ह्मणे तया भवाचें ना भय ॥ ज्याचे चित्ति पाय सद्गुरूचे ॥ १४ ॥

शुक सनकादि नारद अंबरीष ॥ निवृत्ती ज्ञानेश नामा तुका ॥
दासतुलसी चोखा जयदेव सांवता ॥ पंत नाथ मेहेता कबीर तो ॥
बोधला पवार विसोबा खेचर ॥ गोरोबा कुंभार कूर्मदास ॥
गणु ह्मणे त्याच कोटींतला साई ॥ चला त्याच्या पायीं लीन होऊं ॥ १५ ॥

जरि त्या संतांच्या मूर्ती हो लोपल्या ॥ साईरूपें उरल्या पहावया ॥
त्रिभुवनामाजीं जे जे कोणी संत ॥ ते ते साईनाथ मजलागीं ॥
भेदबुद्धी नुपजो माझी संताठायीं ॥ संत शेषशाई प्रत्यक्षची ॥
गणुदास आहे संतांचा अंकीत ॥ भेटो पंढरिनाथ त्याच्या कृपें ॥ १६ ॥

भक्तिरूप गंगा वाहे जया ठायीं ॥ तेथें माझा साई राहे उभा ॥
हस्त संकेतानें पालवीतो लोकां ॥ या हो फिरूं नका रानोमाळ ॥
मज ओळखावें आहें मी कोठला ॥ कशासाठीं आलों शिरडीसी ॥
पंढरी क्षेत्रींचा मीच हो वाटाड्या ॥ गणूच्या त्या उड्या साईवळें ॥ १७ ॥

मज न विचारीतां पंढरीच्या वाटे ॥ जाल तरी कांटे रुततील ॥
पंढरीची वाट मोठी अवघड ॥ मोठे मोठे पहाड मार्गामाजीं ॥-

तयाचें तें वस्त्र आहे मजपाशीं ॥ तसा हृषीकेशी ओळखीचा ॥
गणु ह्मणे जन्मोजन्मीं नाहीं तूटी ॥ साईच्या जगजेठी हृदयांत ॥ १८ ॥

ह्मणून ही संधी दवडुं नका कोणी ॥ पडाल मागूनी पस्ताव्यांत ॥
दंभाचें गांठोडें एकीकडे ठेवा ॥ विकल्प सोडावा घातक जो ॥
क्रोधाची ती होळी ज्ञानाग्नीनें करा ॥ वासनेसी मारा अभ्यासानें ॥
गणु ह्मणे ऐशा व्रतासी जो पाळी ॥ तयासी सांभाळी साई माझा ॥ १९ ॥

करुं नका नाश या आयुष्याचा ॥ जन्म मानवाचा पुन्हां नाहीं ॥
प्रत्येक जन्मांत कन्या पोरें घर ॥ मैथुन आहार आणि निद्रा ॥
नरजन्म नाहीं ऐशा कृत्यासाठीं ॥ बांधा खूण गांठी मनामाजी ॥
जोडूं जाता जोडे जन्मीं या ईश्वर ॥ नर जन्म थोर गणु ह्मणे ॥ २० ॥

लोभ मोह माया टाकून अवध्यांची ॥ धरा सद्गुरुचीं पाऊलें ती ॥
गुरुपायामाजीं अहे सर्व कांहीं ॥ गुरुवीण नाहीं सार्थकता ॥
गुरू कामधेनू गुरू कल्पलता ॥ चिंतेसी वारीता चिंतामणी ॥
गुरू भक्ती ठायीं जो कां एकनिष्ठ ॥ त्रिलोकीं तो श्रेष्ठ गणू ह्मणे ॥ २१ ॥

भाव साधकांनों ठेवा साईपायीं ॥ परि विठाबाई गावि वाचे ॥
साईचें पूजन देवाचें चिंतन ॥ राखावा सन्मान भूपतीचा ॥
परमार्थांत भक्ती व्यवहारीं नीती ॥ संसारीं विरक्ती असो द्यावी ॥
गणु म्हणे तरीं होईल कल्याण ॥ साइचे वचन हेंचि बाहो ॥ २२ ॥

गुरुपाठाचे हे अभंग पंचवीस ॥ जपतां होय नाश पातकांचा ॥
साईचे पवाडे गातां मोक्ष लाधे ॥ नका गुरू दमें निरर्थक ॥
साईमहाराजांचा धरूनीयां हात ॥ तरा भवाब्धीत बुडूं नका ॥
साईच्या इच्छेनें होतें अवघें कांहीं ॥ गणुकडे नाहीं बोल त्याचा ॥ २३ ॥

टीप १ मूळ अभंग पंचवीस आहेत पण उतारा घेतांना त्यांपैकीं फक्त बावीसच घेतले आहेत.

आतांपर्यंत छापून आलेल्या महाराजांच्या लीला.

१. महाराज रात्रीं एका फळीवर निजत असत. ती फळी मशिदीच्या एका आढयाला फाटक्या चिंध्या बांधून टांगलेली असे. महाराजांना त्या फळीवर चढतांना किंवा उतरतांना पहाण्याची उत्कंठा पुष्कळ मंडळीला होई, आणि पुष्कळांनीं तासचे तास तें पहाण्यासाठीं वाट पहात रहावें. पण महाराजांना चढतांना किंवा उतरतांना कधीं कोणींही पाहिलें नाहीं. एक तर ते खालीं जमिनीवर दिसत, किंवा फळीवर बसलेले किंवा निजलेले दिसत. फळीच्या उशापायथ्याला पणत्या लावलेल्या असत. हा प्रकार पुष्कळ वर्षें चालला होता. नंतर एके दिवशीं महाराजांनीं ती फळी तोडून टाकिली. हा फळीचा प्रकार ज्यांनीं प्रत्यक्ष आपल्या डोळ्यांनीं पाहिला, अशी मंडळी नुसत्या शिर्डीसच नव्हे, तर बाहेरगांवींसुद्धां पुष्कळ आहेत.

२ एकदां एक कथेकरी बुवा, नानासाहेब चांदोरकर आणि आणखी दुसरे दोन गृहस्थ असे मिळून महाराजांच्या दर्शनास गेले. दर्शन झाल्यावर कथेकरीबुवांस परत जाण्याची घाई झाली. कारण दुसरे दिवशीं नगरास त्यांची कथा व्हावयाची होती. नानासाहेब चांदोरकरांनीं महाराजांस जाण्याची परवानगी विचारली तेव्हां महाराज ह्मणाले "जेऊन जा." नानासाहेबांनीं कथेकरीबुवांस रहाण्याविषयीं विनंति केली, पण ते राहीनात, आणि ते आणि त्यांचे एक स्नेही तावडतोब संवत्सर उर्फ वारी स्टेशनावर जाण्यासाठीं निघून गेले. नानासाहेबांना त्या वेळेस महाराजांनीं ह्मटलें "पहा, कसे लोक मतलबी असतात! वेळ आली ह्मणजे साथीदाराला सोडून आपल्या मतलबाला दक्ष असतात. म्हणून आपण असा साथी करावा कीं, जो आपल्याला कल्पांतींही सोडणार नाहीं."

अर्थात् सद्गुरुरायाशिवाय असा दुसरा साथी कोण मिळणार आहे? ह्मणून साथी करावयाचें तर त्यांनाच करावें. प्रेम भूतमात्रावर असावें, पण संग सद्गुरूचाच करावा. तोच संग खरा सुखकर होतो. असो.

महाराजांच्या आज्ञेप्रमाणें नानासाहेब व त्यांचे स्नेही शिरडीसच जेवण करून महाराजांची आज्ञा घेऊन निघाले. निघतांना महाराज ह्मणाले "अजून गाडीस अवकाश आहे." ते स्टेशनावर येऊन पहातात तों

गार्डाला खरोखरच अवकाश होता, आणि कथेकरीबुवा व त्यांचे स्नेही दुर्मुखलेलीं तोंडें करून गाडीची वाट पहात बसले होते. नानासाहेबांनीं त्यांना विचारलें "तुमची गाडी चुकली कीं काय ?"

बुवा ह्मणाले "नाहीं, आज गाडीस तीन घंटे उशीर आहे. तुम्हीं महाराजांचें ऐकीलेंत, फार चांगलें केलें. आह्मीं ऐकिलें नाहीं त्यामुळें उपाशीं मात्र राहिलों."

मग थोड्या वेळानें गाडी आली आणि सगळेजण तींत बसून नगरास गेले.

३. शिरडी येथें आप्पा नांवाचा एक कुळकर्णी होता. तो महाराजांचा परम भक्त होता त्याच्यावर पैसे खाण्याचा आळ गांवांतील कांहीं टवाळ मंडळींनीं आणला होता, व त्याचा त्या कामीं जबाब घेण्याकरितां प्रांताच्या साहेबानें त्याला हुकूम धाडून बोलाविलें, तेव्हां तो अतिशय घाबरला आणि जातेवेळीं महाराजांची परवानगी घेण्यास तो मशीदींत गेला. महाराजांनीं त्याला सांगितलें "प्रांताचे साहेब नेवाश्यास आहेत, तेथें जा. तेथें प्रथम श्री मोहिनीराजाला वंदन कर, आणि मग साहेबाकडे जाऊन जबाब दे."

आप्पानें त्याप्रमाणें केलें. साहेबानें त्याचा जबाब ऐकून त्याला सोडून दिलें आणि ह्मटलें, कीं "तूं पैसे खाल्ले नाहींस असें खात्रीनें मला वाटतें."

आप्पा अर्थातच बाहेर पडल्याबरोबर नाचूं लागला, आणि महाराजांचे गुणानुवाद गाऊं लागला. नंतर शिरडीस जाऊन सर्व हकीकत त्यानें महाराजांस कळविली. महाराजांनीं अर्थात आपल्याकडे कांहीं कर्तृत्व न घेतां "कर्ता करविता परमेश्वर आहे; तो भक्तांसाठीं अघटित गोष्टी घडवून आणतो," असें उत्तर दिलें.

४ एके दिवशीं महाराजांनीं आप्पा कुळकर्णी यांस सांगितलें, कीं "आपल्या गांवांत चोर आले आहेत; आणि त्यांची स्वारी प्रथमतः तुझ्यावर होईल; तर तूं आपला बंदोबस्त कर. हे चोर मोठे विलंदर आहेत त्यांची सर्व दृष्टी ऐन मालावर असते, आणि तेवढाच ते घेऊन जातात. आप्पानें या बोलण्याचा लौकिकी अर्थ केला, आणि सरकार धाऱ्या पैसे त्यानें चावडींत ठेविले होते तेथें जागल्यास पहाऱ्यास बसवून व किकी बंदोबस्त केला. परंतु महाराजांनीं सुचविलेले चोर निराळेच हो

ते चोर म्हणजे यमदूत. महाराजांनीं वजावल्यानंतर थोडयाच वेळानें आप्पाला जुलाब, उलटया होऊं लागल्या, आणि त्यांतच त्याचा देहांत झाला. तो अत्यवस्थ असतांना त्याची बायको महाराजांकडे जाऊन रडूं लागली. महाराजांनीं तिला कांहीं बोध केला, आणि तिचें सांत्वन केलें. दुसऱ्या दिवशीं आणखी गांवांत दोनतीन लोक लागले, तेव्हां गांवकरी मंडळी महाराजांकडे गेली, आणि आम्हांला सांभाळा, अशी प्रार्थना करूं लागली. महाराज म्हणाले "एकंदर सात माणसें जातील, आणि मग महामारी रहाणार नाही." त्याप्रमाणें फक्त सातच माणसें मेलीं, आणि नंतर गावांतील पटकी नाहींशी झाली.

५. शिरडीस कोंडया सुतार नांवाचा एक महाराजांचा भक्त होता. त्याला एके दिवशीं दोनप्रहरीं महाराज म्हणाले "खळवाडीस आग लागली आहे, तर तूं तिकडे जा." दिवस उन्हाळ्याचे होते, आणि वेळ भर दोनप्रहरची. तरी पण कोंडया धांवत खळवाडीकडे गेला, आणि पहातो तेथें आगबीग कांहीं नाहीं. मग लगेच परतून तो महाराजांकडे आला व्हां म्हणूं लागला "तेथें आगबीग कांहीं नाहीं. मला भर दोनप्रहरीं उन्हांतून कां फेरा दिलात?"

तेव्हां महाराज म्हणाले "मागें वळून पहा."

मागें वळून पहातो तों खळवाडींतली एक गवताची गंज खरोखरच पेटलेली असून तिच्यांतून निघणारा धूर कोंडयाला दिसला. तितक्यांत जोराचा वाराही सुटला आणि गांवांत सगळी एकच गडबड उडाली. आतां सगळया गंजीं जळल्याशिवाय रहावयाच्या नाहींत, आणि सर्वांचें अतिशय नुकसान होईल, असें गांवकरी लोकांस वाटूं लागलें. ते सर्व बावरलें आणि महाराजांना शरण गेले. महाराज अति दयाळू. ते तावडतोब त्यांच्याबरोबर खळवाडीकडे गेले, आणि जळत असलेल्या गंजीच्या सभोंवती त्यांनीं पाण्याची धार फिरविली. नंतर गांवकऱ्यांस म्हटलें "ही एवढीच गंज जळेल. बाकीच्या गंजीला धक्का लागणार नाहीं." आणि तसेंच झालें.

७. नानासाहेब बेरे नांवाचे गृहस्थ शेतकी खात्यांत इन्स्पेक्टर होते. ते महाराजांचे भक्त होते. ते एकदां महाराजांच्या दर्शनाला गेले असतां महाराज त्यांना म्हणाले "तुम्ही आतांच येथून निघून स्टेशनवर जा

थोडाही उशीर करूं नका. आणि तडक स्टेशनावर (कोपरगांव स्टेशनावर) जा."

त्याप्रमाणें वेरे तावडतोब निघाले. त्यांनीं टांगा भरधांव हांकला. त्यांच्या टांग्याच्या मागोमाग दुसरा टांगा येत होता, त्यांत जे गृहस्थ बसले होते ते वेऱ्यांना म्हणाले "अजून गाडीला बराच वेळ आहे. इतकी घाई कां करतां ? आपण सावकाश जाऊं." वेऱ्यांनीं त्यांचें म्हणणें मान्य केलें नाहीं, आणि ते तडक स्टेशनावर गेले. नंतर कांहीं वेळानें बातमी आली, कीं, वेऱ्यांच्या मागून जो टांगा सावकाश येत होता तो चोरांनीं गांठला, त्यांत होतें तें सर्व लुटलें, आणि त्यांत बसलेल्या मंडळीस मारहाणही केली. ही बातमी समजली, तेव्हां महाराजांच्या आज्ञेचें वेऱ्यांना कौतुक वाटलें आणि महाराजांनींच आपल्याला आज वांचविलें, असें ते म्हणूं लागले.

वरील हकीकतीवरून महाराजांच्या लोकोत्तरपणाबद्दल अनुमान होतें, आणि प्रत्यक्ष दर्शनानें व सहवासानें तें अनुमान दृढ होऊन महा[illegible] खरे खरे सद्गुरू आहेत ही खात्री पटते, आणि त्यांना सर्वस्वी [illegible] जाणें हाच खरा तरणोपायाचा मार्ग, असा मनाचा निश्चय होऊन आपल्या ग्रंथांतून संतांचीं आणि सद्गुरूंचीं जीं लक्षणें सांगितलीं आहेत तीं सर्व महाराजांच्या आंगीं वसत आहेत, हीही खात्री होते.

महाराजांच्या गुणांचें किंवा त्यांच्या लीलांचें यथार्थ वर्णन करणें अशक्य आहे; तरी पण थोडें दिग्दर्शन तरी व्हावें असें वाटतें. हें करावयाचा उत्तम मार्ग. म्हणजे मला किंवा माझ्या माहितींत दुसऱ्यांना आलेल्या असंख्य अनुभवांपैकीं कांहीं गोष्टी येथें नमूद करणें; असें वाटल्यावरून तसें करीत आहें.

मेघा नांवाचा गुजराथी ब्राह्मण महाराजांचा परम भक्त होता. तो एके दिवशीं महाराजांच्या तसबिरीजवळ भिंतीवर शेंदराचा त्रिशूळ काढवीत होता. तें पाहून मी त्याला विचारलें "हें कां काढवितोस ?".

मेघा म्हणाला "आज पहाटेस मी जागा झालों. बिछान्यावरच पडलों होतों, इतक्यांत महाराजांचा आवाज कानीं पडला असा भास झाला. आणि जे शब्द मीं ऐकिले ते असे 'मेघा, त्रिशूळ काढ!' त्या वेळेस पाहिलें, तों बाबा (महाराजांस बहुतेक मंडळी 'बाबा' म्हणतात) जवळ नाहींत, आणि आमच्या वाड्याचीं दोन्हीकडील दारें बंद होतीं.

आवाज मात्र बाबांचा, आणि अंथरुणावर कांहीं अक्षता पडलेल्या. मी लगेच उठलों, आणि मशिदींत बाबाच्याकडे जाऊन विचारलें 'बाबा त्रिशूळ काढावयाचा का ?' बाबा म्हणाले 'होय.' म्हणून हा त्रिशूळ काढवीत आहे."

हें बोलणें झाल्यावर दुसरे दिवशीं सकाळीं सुमारें दहा वाजतां मेघा श्रीकडे गेला असतां बाबांनीं त्याला एक शिवलिंग दिलें; तें त्याच वेळेला कोणी बाबांच्या हातांत आणून दिलें होते; श्री त्यास म्हणाले "मेघा; हें घेऊन जा, आणि याची पूजा करीत जा."

मेघा तें शिवलिंग घेऊन वाड्यांत आला आणि त्यानें तें मला दाखविलें आणि म्हटलें "हें पहा मला बाबांनीं पूजा करण्यास शिवलिंग दिलें!" त्या वेळची त्याची मुद्रा अति आनंदाची होती. त्या आनंदाचें विशेष महत्त्व कळण्यासाठीं त्याचा थोडा पूर्वेतिहास सांगणें जरूर आहे.

हा मेघा रावबहादुर हरि विनायक साठे यांच्याजवळ,ते खेडा जिल्ह्यांत डेप्युटी कलेक्टर असतांना नोकर होता. त्याला गायत्री मंत्रही येत नव्हता. तो त्याला रावबहादुर साठ्यांनींच शिकविला. पुढें कांहीं दिवसांनीं त्याला एका शिवालयांत पूजा करण्यासाठीं साठ्यांनीं ठेवला. त्यानंतर साठे श्रीकडे गेले, आणि त्यांची श्रद्धा श्रीचे चरणीं बसली, व त्यांनीं शिर्डीस एक वाडाही महाराजांच्या दर्शनास येणाऱ्या मंडळीच्या सोयीसाठीं बांधला. साठ्यांना अशी इच्छा झाली, कीं, मेघाला शिर्डीसच महाराजांचे सेवेसाठीं ठेवावा, व त्याप्रमाणें त्यास त्यांनीं सांगितलें. तें ऐकून मेघा खिन्न झाला.महाराज मुसलमान आहेत हें त्यानें ऐकिलें होतें, आणि शंकराची पूजा सोडून मुसलमानाची सेवा करण्यास आपले मालक आपल्यास पाठवीत आहेत, हेंच त्याच्या खिन्नतेचें कारण होतें. साठ्यांनीं त्याची समजूत केली, आणि महाराजांच्या खऱ्या स्वरूपाची थोडीशी ओळख करून दिली. त्यानें त्याची खिन्नता पुष्कळ कमी झाली, तरी पण पार गेली नाहीं. मग तो शिर्डीस गेला. त्यानें मशिदीच्या कंपाउंडांत पाय ठेवितांच महाराज उठले, आणि हातांत धोंडा घेऊन म्हणाले "वर येऊं नकोस.खबरदार येशील तर.मुसलमानाकडे कशाला आलास ?"

महाराजांचा राग वरवर असून फक्त ओळख देण्यापुरताच होता, तो तेव्हांच शमला. मेघा कांहीं दिवस शिर्डीस राहिला आणि पुनः आपल्या